

SERIATIE

in volgorde plaatsen

Met 'seriëren' bedoelen we hier het plaatsen van elementen in een opklimmende (of dalende) volgorde. Het criterium om elementen te ordenen kan wisselen. Dankzij de ordening krijgen de elementen een plaats in de rij, een rangorde. Kunnen seriëren is onontbeerlijk om, op termijn, de rangordegetallen te begrijpen. Als er ergens een 'derde' element is, impliceert dit dat er ook een tweede en een eerste is, en misschien ook een vierde en vijfde.

Kleuters oefenen ook deze vaardigheid al spelend. De impliciete kennis kan echter zelden verbaal bewust gebruikt worden. De volgende grondslag is voor de meeste kinderen erg goed.

GRONDSLAG

Neem voorwerpen van verschillende lengte voor u. Ik heb de oefening beschreven met de staafjes uit de tekening. U kan uiteraard ander materiaal gebruiken en past de grondslag dan aan.

U vraagt het kind de staafjes te ordenen van kort naar lang. Help hem de rij correct te maken en schik ze zoals op de tekening. Nu zegt u het volgende:

Kijk en luister goed, ik ga tonen wat ik graag heb dat jij dadelijk nadoet:

U wijst met beide wijsvingers het staafje aan dat het dichtst bij het kind ligt en u begint de rij af te lopen:

Het zwarte staafje is korter dan het rode staafje.

Het rode staafje is korter dan het groene staafje.

Het groene staafje is korter dan het witte staafje.

Het witte staafje is korter dan het oranje staafje.

U blijft de gehele oefening door consequent de staafjes aanwijzen waarover u spreekt op het moment dat u erover spreekt.

Nu gaat u zonder onderbreking, en al wijzende met de vingers, verder in de andere richting.

Het oranje staafje is langer dan het witte staafje.

Het witte staafje is langer dan het groene staafje.

... enzovoort.

Vraag het kind dezelfde reeks te maken en let goed op de koppeling van het wijzen en het spreken. U kan eventueel de oefening herhalen met een ander criterium (als u de staafjes rechtop zet, kan u ook 'hoog/laag' oefenen) of u kan andere voorwerpen gebruiken).

Zodra u merkt dat dit goed gaat, kan u de volgende fase oefenen. Stem steeds het steeds het wijzen en spreken op elkaar af.

Kijk, het gele staafje is korter dan het zwarte staafje.

En het gele staafje is langer dan het groene staafje.

En nog moeilijker:

Kijk, het gele staafje is korter dan het zwarte en langer dan het groene.

Zodra deze grondslag goed loopt, kan u het criterium 'hoeveelheid' invoegen. U geeft het kind nu groepjes van losse blokjes en laat deze ordenen op 'hoeveelheid'. U voert de bovenstaande oefening op dezelfde wijze uit met de groepjes blokken. Het kind kan nu komen tot het begrip:

Vijf is meer dan vier en minder dan zes.